

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIII.

"Gazeta" este în fiecare zi
ABONAMENTE PENTRU ANȘI - "Gazeta":
P. unu an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
PENTRU ROMÂNIA ȘI STRĂINĂȚI:
Pe unu an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOV:
la administrațiune, piața mare
nr. 22, etajul I.: pe unu an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu două săptămâni
în față: Pe unu an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atâtă abonamentele câtă și
inserțiunile suntă a se plăti
înainte.

Nr. 43.

Brașov, Vineri 23 Februarie (7 Martie)

1890.

Brașov, 22 Februarie st. v.

Lucrările pregătitoare pentru executarea împăcării între Cehii și Germanii Boemiei, stabilite în cunoscutele punctațiuni, se continuă cu mult zel. Conform cererii exprimate în conferențele de împăcare, dieta boemă se va întruni în luna lui Maiu.

Se asigură, că ministrul președinte, contele Taaffe, a împărțit deja deputaților Plener și Rieger, șefii partidelor naționale din Boemia, proiectul de lege privitor la formarea curielor naționale în dieta boemă, cu scop ca să se dea părerea asupra lui. Și comisiunea pentru delimitarea circumscripțiilor judecătorești la curtea de apel din Praga, este pe deplin constituită, asemenea s'au numit deja cei 15 consilieri ai senatului german de la curtea de apel din Praga.

În mijlocul acestei activități salutare s'a ivit o notă discordantă în urma procedurii partidei Cehilor tineri. Scimă, că această partidă este singura care nu a primit punctațiunile pactului cehogerman, care nu satisface decât numai în parte aspirațiilor ce le nutrește ea.

Cehii tineri, după ce au studiat timp de vre-o două săptămâni pactul au avut o întrunire în care au decis a cere, ca toți deputații cehi să-și depună mandatele, ca poporul să se poată pronunța în privința pactului la noile alegeri. Totodată au decis a adresa către alegătorii lor un manifest asupra pactului.

Manifestul acesta a fost scris în termeni foarte aspri, combătându-se prin el atitudinea partidei lui Rieger la încheierea pactului. Guvernul s'a temut ca nu cumva acest manifest să agite spiritele și să le preocupe în contra pactului. De aceea și-a luat refugiu la un mijloc estrem, ordonându-

confiscarea manifestului deputaților Cehilor tineri.

Procedura acesta a guvernului boem este de natură a produce mai mult sânge rău în contra pactului decât a-l feri de critică și astfel se poate împlini ceea ce scrie unul din diarele germane vieneze, că prin suprimarea manifestului Cehilor tineri se va produce un efect contrar, căci prin acesta alegătorii respectiv nu vor primi impresiunea că deputații lor au făcut o critică escesivă și neîndreptătită pactului, ci vor crede, că pactul însuși nu poate suferi o critică liberă și independentă și decă această părere s'ar lăți între poporul ceh ea nu numai că nu i-ar folosi pactului, ci ar pute deveni și periculoasă pentru el.

Tot așa de îndreptătit, după noi, este părerea, că prin suprimarea manifestului Cehilor tineri se crează un cas precedent, care poate să devină periculos tuturor partidelor parlamentare în raportul lor liber cu alegătorii.

Dr. Rieger a răspuns printro scrisoare mai lungă Cehilor tineri. El cere dela ei ca să vină în dietă și acolo să combată ceea ce vreau să combată față cu pactul, căci toate propunerile conferențelor de împăcare nu sunt decât propunerii făcute dietei.

DIN AFARĂ

Foile rusești și Austro-Ungaria.

De un timp încoco foile rusești erau se ocupă de Austro-Ungaria învinuind-o cu aceea, că ea face să nu se restabilească în Bulgaria pacea și liniștea. Astfel "Novosti" dice: Decă vom urmări cu atențiune pregătirile de războiu, ce se fac de presentă în Budapesta, trebuie să credem, că pe guvernul din Viena îl muncesc griji serioase. În Budapesta se țin conferențe militare însemnate. Ce însemnă acesta? Înarmările

acestea vor fi întâmpinate cu asemenea măsuri de statele, cari privesc cu neîncredere înarmările austriace. Din Viena der se da erași semnalul încercăturilor internaționale. Oricum în casul de față guvernul austro-ungar lucră de capul lui, se dă să se supune îndrumărilor și sfaturilor aliaților săi, acesta încă nu s'a deslușit și nu se va desluși, până când guvernul german nu va lua poziția serioasă față cu Reichsratul austriac. Greutatea evenimentelor internaționale zace în punctul acesta. "Novoje Vremja" dice: În cercurile politice austro-ungare se luptă astăzi între sine două curente și amândouă culminază în scopul de a sili pe guvern, ca să părăsească la o acțiune în cestiunea bulgară. Curentul ce domnesce în Budapesta pretinde executarea "programului lui Andrassy" fără de amănare, adecă recunoscerea lui Ferdinand de Coburg ca principe al Bulgariei și atragerea principatului în sfera politice austro-ungare. Curentul ce domnesce în Viena privește afacerea lui Ferdinand ca dejucată cu totul și de aceea sfătuesce ca să-l rechieme din Bulgaria, ăr în locul lui să trimită pe Battenberg, care nu mai trebuie recunoscută, fiindcă, "el este unicul principe al Bulgariei, recunoscut de către toți." Conducătorii politice austriace jocă un rol foarte meșteșugit între aceste două curente. În contra celui dintău dicu cu drept cuvânt, că principele de Coburg ori și când s'ar fi putut recunoște, numai acum nu, când poziția lui e foarte clătinată și atărnă dela eventualități... Atăta e sigur, că "contele Hartenau" erași a devenit cartea de joc a cabinetului austriac...

Demisiunea lui Constans. Conferința din Berlin.

În camera francesă, înțesată de lume, d-l Dreyfus interpelă pe președintele consiliului asupra pricinii, pentru care a demisionat d-l Constans. D-l Tirard răspunde, că e gata a se supune ordinilor adunării. Acesta se pronunță pentru discuția neîntârziată. D-l Dreyfus își dezvoltă interpelarea. În răspunsul său d. Tirard tăgăduiesce, că s'ar fi ivit neînțelegeri între d-l Constans și

între ceilalți miniștri privitor la programul politic al guvernului. Ministerul menține declarațiunile sale de mai nainte; el dorește necurmat unirea tuturor republicanilor; el vrea a alunga cestiunile, care întărită, și a se apuca de cestiuni de afaceri și de reforme. D-l Tirard însiră reformele introduse în buget (sgomote în drepta). D-l Dreyfus spune, că participarea Franței la conferința dela Berlin este o greșală. D-l Tirard dă asigurări de patriotismul guvernului. El conchide spunend, că guvernul va urma o politică nestrămutată republicană și rogă camera să se pronunțe verde asupra cestiiei de încredere. După discursurile d-lor de Cassagnac, Ribot, Clémenceau și alții, camera respinge cu 319 voturi contra 210 ordinea de zi, pe care guvernul n'o primise.

Din România.

O PREȚIOȘĂ MANIFESTAȚIA DE SIMPATIA.

"Românul" de alaltăieri (4 Martie st. n.) publică o adresă de felicitare, ce s'a trimis din Bucuresci d-lui general Traian Doda la Caransebeș.

Lupta generalului Doda, inaugurată după alegerea sa de deputat al Caransebeșului în v. a. anul 1887, și prigonirea ce a trebuit să-o sufere mai târziu pentru românescă sa purtare, au fost urmărite cu cel mai viu interes și cu cea mai mare simpatie nu numai de noi cești de dincoco, ci și de mulți dintre frații noștri de dincolo.

Ca o urmare firască a acestei interesări este a se considera împrejurarea, că adresa de felicitare din vorbă a fost subscrisă afară de câțiva Ardeleni aproape numai de frați de ai noștri din România și că între aceștia se află numeroși bărbați de distinsă pozițiune: senatori, deputați, profesori universitari, țărani etc. cărora persoana generalului Doda și princi-

FOILETONUL "GAZETEI TRANSILVANIEI".

(29)

LINIȘTEA CASEI.

Romană, de I. C. Panțu.

XXI.

Mitică era la moșia. Și când boerul este acasă, se vede de departe, se scie, și lucrurile merg altfel ca când e satul pustiu, căci vești Dămine, când nu-i stăpânul la moșia, e par'că totul în neregulă, și nimenea nu-și mai scie de capul său.

De astădată lucrurile erau altfel. Boerul era acasă, logofetii sciau că au stăpân, epistații îndeplineau poruncile cu totă dinadinsul, primarul se scia mai liniștit. Cu toate acestea trebile nu mai mergeau, ca până acum. Era acasă boerul, Mitică era boerul, der Mitică nu mai era omul de până acuma.

Când a fost mai deunăci la arman, a tras bice logofetului, a injurat pe epistați, a bătut cu bețul său pe pândari, ăr unui țeran, care trecea cu carul pe un drum oprit, pe un drum înținat pe sâmba boerului, printre răstavele de porumb, i-a tras palme, de vorbea sătenii că nu-i lucru curat.

"Ce se fi pățit coconul Mitică?" se întreba unul. "Trebuie că a avut vr'o mare nenorocire, de s'a făcut atătu de dărz, așa de tăcut și posomorit afară din cale."

Toți se mirau de această schimbare, toți se întrebau unul pe altul, că ore ce va fi pricina acestei schimbări, der toți dau din umeri și nu-și puteau tălmăci lucrul acesta.

"Boerul e necăjit și nu mai merge să faci glume cu el. Unde s'a mai pomenit în moșia asta, ca coconul Mitică să-și biciuiescă logofetii înaintea argaților și în fața de față a țeranilor! Unde s'a mai pomenit, ca coconul Mitică să dea palme omenilor! Asta este ceva rău, rău de tot, și cine scie la ce avem să ne mai așteptăm aț-mâne.

"Va fi avend și el necazurile lui," dicea altul mai bătrân, care de câte-ori vorbea între omeni, avea trecere, căci era cu sfat la vorbe.

Era o nedumerire între țerani, era, potă dice, o frică și un fel de nemulțămire, căci se gândiau ei între ei, că ce vor face, decă boerul nu-și va schimba firea, ce vor face, decă va fi totă astfel precum este, când vor avé să facă învoelile, căci atunci de bună seamă are să-i scurte la vorbă, și scii țicala, după ce te-a scurtat la vorbă s'apucă de te scurtă și la învoeli sau cum s'ar dice, te rade de pe răboji.

Trecură mai multe zile de arëndul și Mitică nu-și afla vorbă cu nimenea, trecea pe lângă țerani fără să le mai mulțămescă, și fără să-i mai bage în seamă, lucru, care el niciodată nu l'a mai făcut în viața sa, pentru-că, vești Dămine, bine-și înțelegea el

treba afacerii, și scia prea bine, că cu țeranii își lucră moșia.

Întro zi se afla în arman, și după-ce s'a uitat în drepta și în stânga să vadă cum merg lucrurile, ca din senin a tăbărit cu gura pe mașinistul nemptu, a luat de peră pe fochistul țiganu, și mai la urmă a trecut lângă magazia și rămase multă vreme îngândurat, fără să-și bată capul cu ceva.

Când muncitorii vedu pe boerul lor așa de cătrănit, lucră cu mai mare băgare de seamă, fiă-care își vede de treba lui pe'ntrecute, ăr logofetii, bieții de ei, umblă ca cum ar călea pe ace, ba potă dice, că cei mai mulți în zelul lor, de-a face toate pe placul stăpânilor, greșesc, se'ncurcă și se împletecesc la picior. Astfel și acum, băgătorii de pe batoză infundară mașina și nu mai era cu puțință să treere. Vaporul stase, flueratul nu se mai curma, ăr Mitică sta pe scaun și nu băgă de seamă, căci gândurile îi amețiseră capul. Slugile alergau în drepta și în stânga și cu un tremur în vine puneau mâna, ca să se pornescă mașina, căci se gândiau bieții de ei la spatele lor, ce ar putea păți decă boerul s'ar ridica de pe scaun. O pățiseră în ziua trecută.

Astăzi Mitică rămase ca încleștat pe scaunul său, și nici măcar capul nu și-l ridică în sus. În mîntea lui se făriau planuri peste planuri, și ideile îl copleșiseră, îl luaseră cu sine și nu mai vedea nimic împrejurul său.

piile, ce l-au condus în lupta sa, le-au oferit privilegiul pentru a da o prețioasă dovadă de simpatia fraților loră de dincóce.

E lucru învederat, că acești manifestații prin însuși faptul, că vine dela frații noștri de dincolo, are un caracter și o însemnatate cu totul deosebită. De aceea nu poate fi judecată nicădecum din același punct de vedere, din care am judecat cele câteva adrese înscenate la noi în câmpul de armă, din cauza căror s'au ivit între noi cesți de dincóce deosebirii de vederi, din considerațiunilor disciplinei noastre naționale și ale incidentului special, care a dat născere acestor adrese.

De bună seamă că frații noștri de dincolo, când au scris adresa din vorbă, numai la ceea ce s'au putut gândi, ca să se amestece în cesțiunile noastre interne de disciplină națională, ci se vede clar și lămurit și din textul adresei, că *singurul lor scop* a fost să ne dea nouă celor de dincóce o dovadă de frățescă iubire, saluându-le cu căldură în simpatica persoană a generalului Traianu Doda *principiul luptei desinteresate și devotate pentru românism și accentuându-le, că acești înaltă espreșiune în iubirea de neam și de țară, trebuie să cimenteze legătura dintre ei și noi.*

O manifestație ca cea de față în orice timp și cu orice privilegiu va veni ea dela frații noștri din România, va fi pentru noi bine-venită. Din aceste puncte de vedere o salutăm cu bucurie, fiind de mare preț pentru noi cei de dincóce cu deosebită ață, când s'ajungem mai greu ca orî și când apăsarea și avem mai multă lipsă ca orî și când de frățescă încurajare și însuflețire.

Etă adresa:

Domnule Doda!

Principiile de care vă conduceți în lupta D-Voastră pentru românism, ne încăldesc și pe noi.

Vedându-vă câtă bărbăție țineți sus drapelul național, ne simțim datorți a vă felicita.

Vă urăm an mulți, ca să vă puteți bucura de ródele luptei ce susțineți cu atăta desinteresare și devotament; ca frații noștri de dincolo și noi aici să vă avem și pe viitor ca modelă în iubirea de neam și țară.

București, Ianuarie 1890.

Simeon Popescu, profesor universitar, I. Manliu, profesor, C. Tălășescu,

proprietar, Dr. C. Istrati, prof. la univ., G. Cămpineanu, institutor, C. Tălășescu, G. Bogdan-Duică, profesor, dr. Al. Tălășescu, D. Petrescu, director de școală primară, Iordan Bogdan, chimist, V. G. Grindenu, Gr. Dianu, publicist, S. P. Radianu, inspector silv., Dr. Grigorescu, prof. universitar, M. Georgescu, I. Gabai, N. H. Stinghe, V. Dumitriu, C. Mincu, I. Petrică, profesor.

Deputați: N. Ionescu, prof. univers., Ch. Sulioti, G. Burghlea, Colonel Vrabie, I. Fătu, M. N. Seulescu, C. Dobrescu-Argeș, P. I. Cernătescu, prof. de drept, I. Cincu, I. Ștefăneanu, Rosetti-Solescu, D. Bădescu, Roșiori, C. D. Bădulescu, Ión Nădejde, N. Nichiforescu, Buzdugan, Sava Șoimescu, vice-președinte al Camerei, Radu Pătărlageanu, Ulise Bădescu, V. Pleșoiu, N. Nanoescu, Gr. Andreescu, G. Softa, D. Protopopescu, Măcărăscu, Dumitriadu, C. Penescu, Dumitriu, Ión Poenaru-Bordea, C. Rescu, I. M. K. Epurănu, N. Blaremburg, V. G. Peiu, N. Ión, G. D. Paladi, G. Panu, directorul țiarului *Lupta*, Ursianu-Valearianu, prof. universitar, Teodorescu, G. Dem. Vidrașcu, N. Nicorescu, G. Vlădescu, N. Voinov, N. Georgescu, Radu Stanianu, primar al Ploieștilor, Moise Pacu, Leon Bogdan, dr. I. Macridescu, C. Cristodorescu, Teucă, Căton Lecca, Dumitru Brătianu, C. C. Dobrescu, Take Ionescu, G. E. Lahovari, directorele țiarului *L'Indépendance Roumaine*.

Dr. Victor Babeș, prof. universitar, dr. A. Babeș, dr. Emil Pușcariu, drd. Oprescu, drd. Emil Popă, drd. Proca, N. Grigoriad, G. Ionescu Gion, profesor și publicist, Vintilă Rosetti, directorele țiarului *România*, Ión Rusu, publicist, Al. Hodoșu, publicist, I. Bianu, profesor, Andreu Popovici.

Senatori: V. A. Urechiă, prof. universitar și vice-președinte, Gh. Mărzescu, profesor universitar, Leresu, D. Micescu, Kiriaescu, Al. Grecianu, Stănescu-Jiu, Budișteanu, vice-președinte al senatului, Jianu Amza, I. Rosetti, Ioan Șoimescu, Nicolae Fleva, N. Kretzulescu, președintele senatului, P. Millo, H. Racotă, Teochari, Al. Niculescu, Petru Grădișteanu, D. Giani, Al. Vărnău, P. S. Aurelianu, Al. Villner, C. Esarcu, Ghenadie al Râmnicului, G. Chițu, Sc. Rosetti, N. Răvașianu, V. I. Calcastru, colonel Logadi, I. Ianov, Al. Em. Florescu, Partenie episcop al Dunării de jos, Em. G. Flondor, C. Climescu, M. Lamotescu, Al. Gr. Bonaky, T. Maroknénu, G. Brățanu, D. G. Boboceanu, Ang. Ulobeanu, St. Economu, C. Manu, C. Codrescu, C. Daniulescu.

I. Martianu, inginer, S. Mandrescu, G. Pauker, Z. C. Arhure, N. Gorovei, C. B. Stanciu, Al. Ghireu, B. Bómbă, Al. Conciu, I. Bacalbașa, M. Canianu, publicist.

I. G. Bibicescu, directorul țiarului *„Telegraful Român”*. Gr. Cantacuzino, directorul țiarului *„Voinea Națională”*, C. Mille, avocat, N. Xenopol, publicist, Alexandru Macedonsky, N. Protopopescu, I. Popescu, C. C. Vartică, M. Cohen, L. Nicoleanu, Nerva Hodoșu, M. A. Georgescu, M. Demetriu, Gr. T. Córdă, Marinescu, Z. P. Cristu, Gr. Bosie, Th. Ciurcu, B. Alevra, G. Petrescu, Nicolescu Dorobanțu, V. Crutescu, N. Karabatescu, Zancov, A. Marescu, A. Hârjeu, I. Suliotopolu, D. T. Ștefănescu, D. Urlăteanu, I. Boh, M. Mihăilescu, N. Patriciu, T. Dragomirescu, funcționari la Banca Națională, C. Pestreanu, țiarist, P. Ispășescu.

V. Tepeșegiu, I. Tepeșegiu, B. Beslegénu, I. Harezénu, N. Iliescu.

Studenti universitari: D. Timuș, C. Mănculescu, M. Dragomirescu, G. Șapcaliu, I. I. Valaori, G. C. Dragu, D. Constantinescu, I. Anastasescu, I. Lupulescu, D. Danu, I. Brătescu, I. Glibaldan, B. Constantinescu, T. Negrescu, E. Mavrodin, I. Paulin, C. Iancovicianu, B. Enăchescu, I. Purcăreanu, M. Băileanu, Paulina Cioflanu, Olga Marinescu, I. Boțez, G. Cernescu, D. Holban, C. Cristea, G. Petroșanu, Ipcaru, C. Sep. Axenti, N. Stăncioiu, G. Trandafiu, N. Basilescu, I. Scodraescu, C. Georghiu, Al. Anastasiu, I. Petrescu, N. Stoenescu, B. B. Varlam, T. Popescu, Georgescu-Carpen, I. D. Arginteanu, C. Brăileanu, M. Negoescu, I. Moldovanu, Tache Mărgăritu, G. Mateescu, C. A. Movila, N. Saptu, E. Antonescu, G. Murun, C. Cosmescu, I. Sterie, M. Statu, Alexandrina Berha, Aurelia Constantinescu, Trinitatea Chirioscoale, Aurelia Bragadiru, Virginia Romniceanu, Th. Riga, Georghiu G. Teclu, V. Chirulescu, G. Adamescu, M. Metzulescu, C. Gușilă, S. Secula, Al. N. Vernescu, Gh. N. Andreioviță student bulgar, Dem. Dobrescu, M. Stoicescu, E. Pantazi, I. Rădulescu, G. Nicolaescu, I. Mehedinteanu, I. Ștefănescu, F. Ionciovici, G. Popescu.

Gr. G. Toculescu, I. Crăciunescu, Dr. Dumitriu, N. Ch. Quintescu, profesori universitari.

N. Cristescu, V. Gală, M. Negulici, G. Florianu, A. Stologescu, A. Achimescu, N. Lucăcianu, Scarlat Balintu, G. Mihalai, Traianu Maiorescu, Ef. Ionescu, M. Grecu, G. Diaconov, M. Hălăceanu, Bogievici, A. Alexandrescu, G. Dicu, V. Ștefanuțu, (Belizar), M. I. Dumitrescu, Anton Popovici, — Nic. Michailu Al. Birju, Sabailă. I. Bogdanu, I. Ivanu, C. Mașinescu, P. Mioșcu, G. M. Cociobă, S. D. Vuculescu, Sore Voiculescu, G. Moldoveanu, I. Chițoiu, M. Petrescu, Gr. Petrescu, I. Ionescu, G. Frățilă, T. Spierea, A. Verescu, administratori.

Gr. Cantacuzino, directorul *„Voinea*

Naționale”, N. Xenopol, țiarist, A. Davila, C. C. Berlescu, țiarist, Dr. P. Garboviceanu, profesor, C. I. Șontu, profesor, C. Cernescu, institutor, A. Sinișteanu, N. Bănulescu, I. Beiu, I. Opranu, G. Grozescu, Paul Ghenea, D. Pomponiu, profesori, N. M. Caludescu, țiarist, N. Codrescu, avocat, G. Benescu, căpitan în retragere, Ang. Clavelu profesor și publicist, Eug. Dutel, proprietar rural, I. Hussav, țiarist, F. Storek, M. Siman, P. Ionescu, G. Artachimos, C. Petrescu, C. Loghi, G. Gorovei, M. E. Papamihalopolu publicist, B. Murgescu, C. Bolintineanu, D. Marinescu Bragadiru, comerciant și fabricant, C. Pascu, Diamandi D. Manole, bancher, C. Cristescu, comerciant Ioan Cociescu contabil, G. I. Bómbă, Dim. Roco, redactor *României*, I. Drobănculescu, Ioan Nenișescu, doctor în filosofie și pedagogie, fost deputat Al. Beldiman, directorul țiarului *„Adevărul”*, Gr. Ventura, publicist, I. Aleșiu, mare comerciant, I. R. Boroșu, mare comerciant, D. Cecropide, C. Vasilescu, Dr. G. Maior, profesori, D. Teodoru El. Gr. Bossie.

O întrevedere cu Apponyi.

Țiarul francez *„Matin”* publică o întrevedere, ce a avut-o un corespondent al său cu Apponyi. Ministrul președinte al țării — e responsabil de toate, fiindcă a stricat mașinaria parlamentarismului. În cesțiunile de prima ordine, precum e legea de apărare a țării și reforma administrației, Tisza și cu majoritatea lui îngăduitoră lucră în contra opiniei publice a țării. Într'adevăr, că pe lângă un regim parlamentar Tisza nu s'ar fi putut susține, dăr majoritatea, care-l sprijinesc, nu e independentă, ci se bazează pe ocreturile intereselor și personale. De-aceea nici nu are putere morală. Criza acesta, așa sperăm, va fi cea din urmă, fiindcă *Tisza trebuie să alegă între demisia sa și între disolvarea camerei*. Regele numai atunci va concedia pe Tisza, decât ministrul-președinte își va cere serios retragerea sa.

Coróna, după opinia lui Apponyi, mai bucuros ar delăta pe Tisza decât în vorbă învoși ar deplăta pe Tisza, fiindcă disolvarea s'ar întâmpla numai în interesul lui Tisza deoparte, ér de altă parte probabil, că s'ar spori și partida independentă în cameră. — Despre *politica externă* Apponyi a dispus: Noi, după cum judeca și Andrassy, suntem cei mai devotați apărători ai intereselor noastre orientale. Alianța cu Germania nu e de a se înțelege așa, ca noi să ne încredem în interesele noastre în Bismarck. E lucru firesc, că cei din Berlin voesc să încunjure cu orice

Se gândia la ginere-său, la prăpăditul de Iorgu, care îi mâncase o sumă de parale, și care acum se cugeta cum să-l înșele și de și, pentru a-și pute trair nemernica sa viață, obicinuită la cele mai mari flăcări. Se gândia la păcătosul de fiu-său, la Nicu, care pentru ștrengăriile lui ară fi fost în stare să vândă și pe tată-său. Se gândia la nefericită de fiă-să, la Olga, și la dăile amare ce au ajuns-o, și când își aducea aminte, că biata fată înghite în sine necazul, nu se plânde de locul locului, i-se sfășia inima. Se cugeta adăncit ce ară pute face mai bine, și pe când gâșia pe jumătate planul, și pe când se împăca în gândul său cu o idee, își aducea aminte de sârmana Veta, de năpăstuita fată, care i spusese, că are de cuget să plece la București, la țata-să, la Lina.

Multe erau pe capul lui, și nervo sitatea, de care era cuprins, nu-l lăsa să ducă până în sfârșitul calculele, ce le urma în zăpăcitură sau cap. Sudorile îi curgeau pe frunte, și o durere de cap îl învălmășia firul minții, și o purtă în cuprinse tot corpul. Se simțea obosit; pleoapele cădeau în voia lor și peste ochi, privirea i-se împăingina și ară fi dorit să se culce, să se odihnescă. Era nenorocit în sine, și ideile ce se plămădiau în mintea lui loviau ca un ciocan greu asupra capului său, care atârna când într-o parte, când într'alta, întocmai cum cla-

tină furtuna o salciă scorburosă. Când și când încrunta din sprâncene, se pipăia la cap, și ară fi vrut par'că, în desnădejdea lui, să se sgarie, să-și rupă părul, să-și rupă capul, să depărteze această titvă, care nu i maioda liniștea nici într-un chip.

Intr-unu târziu ridică capul în sus. Fața lui era palidă, bătea în negru, ér ochii împăenjiniți, ca ai unui drumar căduț de oboselă. Căutătura lui era furiosă și toți cei de prin prejura tremurau când se uitau la el.

„Așa am să fac?” dăse el și se sculă de pe scaun, aruncă privirea spre mașină, vedea că nu umblă, vedea că muncitorii stau cu mâinile în sine, ér Mitică ridea amar și se uita la ei. Îi părea par'că bine, că mașina stă pe loc, îi părea par'că bine, că are pagubă, și plimbându-și mâna furios prin pără prin trele dăse: „Pentru cine să muncesc, pentru cine să mă trufesc?” și pentru cine să muncesc oșel!

Dăse aceste vorbe, par'că ar fi mușcată din făcare cuvântă câte o bucățică și ne mai vorbind cu nimenea strigă vizitiului să inhame.

*

Când intră cabrioleta în curte, cocóna Marița era în cerdac și se uita speriată la bărbatu-său. Ea nu dăse nimic, ocoli a sta de vorbă, ér când călcă Mitică în prag și când se opri și se uită crunt la ea, o cuprinse o temere.

„Ce ai Mitică?”

„Ce am, [mă] mai întrebi?... N'am nimica, dăr de aci înainte am să apuc lucrurile altfel. Nu mai merge. Sunt eu robul cuiva, am să ispășesc necariva păcate, am să mă îngrop de viu, ce am să mai fac?... Numai merge, căci nu vreau să mai fiu prostul nimănu, și de aci înainte vei vedea tu, cum am să alcătuesc lucrurile... Pe Olga o divorțez... n'o mai lasă nici o clipă în ghiarele stricături de ginere-tău, n'o mai lasă, de-aș ști ști că se întâmplă ori și ce... Să-și bată elă joc de mine, să mă țină de nebunul lui, care să muncască în arșița sórelui, pentru ca el să s'mi tóce paralele, să m'amărăscă viața și să mă omóre cu dăle! Nu mai suferă astă ticăloșie. Este un om perdut, căci s'a incurcat cu ovreii.”

Cocóna Marița își mușcă buzele și lacrimile o podidira.

„Mitică”, dăse ea, „cugetă-te la vorbele ce le spui!”

„Să mă cugetă?... De ce?... Nu mă mai cugetă, m'am cugetat. Am suferit destul și vreau să curm odată neliniștea mea!”

(Va urma.)

prețu momentul, în care ar trebui să se aducă jertfele ce isvoresc din alianță, d'ér cei din Berlinu nici nu simt pe deplin ce interese avem noi în Peninsula balcanică, deși cu acesta sunt mai în curată acum ca mai înainte. În Peninsula balcanică se nu se pună hotărâre între sfera de interese rusești și austro-ungare, fiindcă dacă s'ar pune, asta ar însemna, că Rusia éráși a câștigat țeremul în Balcani... *Antagonismul între Franca și Germania este o nenorocire pentru întreaga lume.* Prin acesta Rusia póte esercita o influință mai mare în concertul european, decât i-se cuvine amésuratú puterei ei morale și civilisatorice. *Câtú timpú Franca și Germania nu se vorú împáca, totdeauna va trebui să ne așteptăm ca Europa să devină odată cazacá.*

SCRIRILE DILEI.

Nou liceu unghuresc. Municipiul comitatului Ungú și orașul Ungvár au fost provocate de ministrul Csaky, să spună cu ce sumă potú participa la suma preliminară de ministru cu 150,000 fl. pentru construirea unui local de gimnasiu complet. Congregațiunea a hotărít să contribue cu 25,000 fl., două treimi din această sumă să-le dea comitatul Ung., o treime orașul Ungvár.

Dér pentru localuri de școle nemaghiare preliminar' a ministrul ceva din milioanele Nemaghiarilor? Nu, pentru că Nemaghiarii sunt buní numai de esplotatú.

Serviciul de ajutorare pe căile ferate. Ministrul de comerț a introdus un nou semnal de clopotú pentru grabnica aducere la locul nenorocirii a mijloacelor de mântuire. Semnalul constá din cinci și două bătăi de clopotú, repetít de trei ori în intervale egale, și înseamnă, că se vie locomotiva de ajutorare cu medic și cu rechisitele de mântuire. La stațiuni sunt totdeauna a se ține gata asemenea rechisite. Fia care cale ferată de ordinea întâia și a doua va avé câte-un medic pentru o distanță de celú multú 30 chilometri, ér căile ferate vicinale câte un medic pentru o distanță de celú multú 60 de chilometri.

Recrutarea în Brașovú se va face în zilele de 18, 19, 21 și 22 Aprilie n. în hotelul Nr. 1, și anume la 18 se înfățișéază tinerii din clasa întâia de etate (1869), la 19 cei din clasa a doua (1868), la 21 cei din clasa a treia (1867). Totú la 21 vinú la recrutare cei îndatorați a servi în reserva de întregire și la hovești, ér la 22 viuú la recrutare streinii.

„Nonna“ în Sibiu. Se scrie din Sibiu, că acolo s'au ivitú trei casuri de „nonna“, noua bóla, despre care amú făcutú amintire în foia noastră. Casurile însă nu s'au sfârșitú cu mórte.

Arderea unui vagonú. În 2 Martie n. c. s'a aprinsú unú vagonú de cl. II dela trenul omnibusú Nr. 113 în drumulú seu dela Strigoniu la Pesta. Vagonulú s'a aprinsú între stațiuniile Vațú și Gúd. Nu se scie încă cum și din ce causá s'a aprinsú, destulú că în vagonú erau doi cãlători, carí cu tóte că se refugiară repede în vagonulú învecinatú, unulú însă dintre ei cãpétá la máni nisce rání de arsurá mai ușóre. Trenulú s'a oprítú și vagonulú ce ardea fú descoopiatú de celelalte vagoné, lásându-se în drumú până ce arse cu totulú.

Amenințári periculóse. De câteva zile comuna Rethe din comitatulú Pojunului este ținutú într'o stare de panicá grozavá. Din când în când aparú pe pãreți placate anonime, prin carí se anunțá populațiunei, că în cutare timpú va arde în cutare stradá o anumitá casá, grajdú etc. Până acum în vre-o trei rânduri s'au

pomenitú bieșii locuitorí cu asemenea placate amenințátore și blástematulú incendiatorú totdeuna s'a ținutú de cuvêntú arđéndú în tóte trei rândurile úi vre-o casá, ori vre-unú grajdú. În timpulú din urmă incendiatorulú a anunțatú prin placate, că nu se va liniști până nu va pártjoli întrégá comuna. Gendarmeria urmăresce pe incendiatorú cu tótá energia posibilá, d'ér urmărirea nu are până acum nici unú rezultatú. Unú asemenea blástematú a aprinsú în 1867 întrégá comuna și de aceea locuitorii, carí sunt páțití, acum suntú peste măsura înspáimêntatí. Înbrácați se culcă, îmbrácați se scólá și în totú minutulú suntú gata de primejdía.

„O ráțacire epocalá.“

(Se recomandá anchetei, carea pertractézá proiectulú de lege referitorú la asilurile de copii.) [Urmare.]

Dér nu numai ca tatá, ci și ca pedagogú trebuie să protestezú în potri va dispozițiunei unei legi, carea pretinde ca să cerceteze asilulú fiá-care copilú, de când e de 3 și până e de 6 aní.

Crescerea și instrucțiua moderná ia de basá și de modelú familia pretutindenea. Filantropinele și orfanotrofile împartú copiii în familii și punú lângá ele câte unú capú de familiá. Și acesta e lucru fórté naturalú. Pentru-cá, în cele din urmă, tata și mama, în urma iubirei cu carea se pórtá față de copiii lorú, suntú cei mai buní crescători ai copii-lorú lorú.

Iubirea este cerința cea dintéiu și cea mai neapérată a fiá-cărui cresc-torú.

Legea plánuitá se pune pe o basá chiar opusá. Nesocotesce cu totulú crescerea familiará; după dênsa familia nu scie cresce de locú. Trebuie deci să interviná asilulú îndatá ce póte copilulú sta în picioré. Într'astá privință trebuie să întrecemú și pe Sparta. Femeia apérátóre ia copilulú. Și cine e acea îngriji-tóre? O femeie care a absolvatú 4—6 clase elementare, multú 1—2 clase la școlá civilá și de preparandiá pentru asile, așa cum a pututú, carea ce-i dreptú are diplomá conformú căreia este aplicabilá în asiluri, d'ér despre care nu scie nimenea, că ce inimá și intelectú are, și totulú ce scimú despre ea este, că ea nu e în stare a înlocui pe o mamá bună și harnicá.

Acésta o scimú cu tótá siguranța. De altmintrelea ar fiși nedreptate, decât amú pretinde dela o îngriji-tóre plătitá să se îngrijescá și să crească 80—100 de copii străini ca o mamá pe 2—3 copii proprii.

Celú plătitú e totú plătitú, încă și în casulú acela, când ilú chiamá „ingriji-tóre“, acésta o dicitú eu, ca învățatorú, care n'am iubitú nici când pe nici unú altú copilú așa cum imí iubescú copilulú meu.

Presupunêndú, că îngriji-tóre are o inimá iubitóre și corésponde și în ceea ce privește cultura, e întrebarea, că ore póte tracta cu 50—100 de copii? Pof-tiți a întreba numai pe mame, câtá grija și circumspectiá cerú numai 2—3 copilași, decât nu'i încreditámú „gingáșiei“ servitóreilor. Cu 50 de copii de 3—6 aní numai așa o putemú scóte la cale, decât 'i supunemú unei discipline severe. Vorú trebui să se joce, să ședá și să lucre după comandá.

Este întrebarea, că ore are statulú dreptulú seu ori și cine altulú, ca să supună la comandá copiii în etatea cea mai fragedá? Acestú dreptú nu-lú póte avea.

Asilurile și grădinile nóstre de copii în multe locuri nu'i apérá pe copii, ci'i stricá!

Apoi care părinte își va espune pe copilulú seu stricáciunei de dragulú șovinistilorú, pentru ca aceștia să aibá plă-cerea a cadé în estasú maghiarú, când copilulú va borborosi câteva vorbe și poezióre unghuresc?

Orí și ce arú dice aderenții asilurilorú, crescerea în ele o póți numi ori cum, numai naturalá și logicá nu.

Cine urmăresce cu atențiune copilulú și faptele lui va afla, că același place: 1) a se mișca; 2) a imita, și a 3) a asculta povești.

Ușorú ne putemú închipui, câtá mișcare póte avé unú copilú în o odáiá, unde'sú 60—100 de copii, pe carí trebuie să i disciplinámú și astringemú să ședá, decât e ca să avemú rëndú bunú.

Jocurile și mersurile împreunate cu cãntece nici pe departe nu suplinescú mișcarea, pe care o face copilulú împinsú de boldulú (instinctulú) seu alergându și căutându totú lucruri și ocupațiuni noué. Ne putemú închipui, cum póte să fiá și aerulú odáií.

În odáiá acasă, în curte și în grădiná și pe totú loculú, pe unde se în-vérte, dá de sute de obiecte ce i deșteptá atențiunea și'lú facú să puná totú atâtea întrebári; vëđéndú pe tatálú-seu, pe mamá-sa și pe servitorí ocupându-se cu felú de felú de lucruri în urma instinctului de imițiațiune, se deșteptá într'ênsulú pofta de lucru, e gata spre serviții; s' d' desvóltá pofta de a se face folositorú.

Asilurile și grădinile de copii, de ar dispune de magazine întregi de jucării fro-beliene pentru ocupațiunea copiilorú, rêmânú sérace față de familiá.

(Va urma.)

Jubileulú de 25 ani alú Conservatorului din București.

Cetimú „Monitorulú Oficialú“.

Duminecă, 18 ale curente, la orele 2 p. m., M. S. Regele și A. S. R. Principele Moștenitorú, însoțiți de adjutan-tulú de serviciu, au mersú la palatulú Ateneului spre a lua parte la jubileulú conservatorului de musicá și declama-țiuni.

La intrare, Regele a fostú întâmpinatú de d. Th. Rosetti, ministru al Instrucțiunei publice, cu d. Mihaiescu, secretarú generalú alú ministeriului; d. Ed. Vachmann, directorú alú conservatorului, cu toți d-nii profesori; d. Esarchu, președinte alú Atheneului, d. colonelú Algiu, prefectú alú poliției, carí au însoțitú pe Rege până în sala Atheneului, unde orchestra a intonatú imnulú naționalú, după care d. Velescu, profesorú de declamațiune, în față unui numerosú publicú a rostitú urmátorea cuvêntare:

Sire! Suntú 25 de ani de când în țerá, unde școléle se creau cu multá greutate, lumea se întreba: la ce ar folosi înființarea unui conservatorú de musicá și declamațiá? Așa școlá noastră, încă dela fondarea sa, a fostú privitá ca o creațiune prematurá și de luxú. De aceea suntú puține instituțiuni de culturá, carí se fi fostú expuse la atâtea nemeritate și aspre critice ca școlá noastră de musicá și declamațiune. Într'adeverú, în epoca constituirei conservatorului, empirismulú în arte era acreditatú, pentru-cá domnea greșita ideá, cum că talentulú este de ajunsú artistului, și prin urmare orice direcțiune culturalá, ori-ce studiu regulatú datú tinerelorú talente, era privítú ca netrebuinciosú; se credea că folulú sacru era suficiențú pentru a crea artiști dramatici, cântárești, violoniști seu compositori.

Profesorii acestei școlé, hãrțuiți și descurajați de cãtrá adeptii greșitei idei, cum că talentulú nu are nevoiá de direcțiá seu de culturá, au perseveratú în credința lorú, că talentulú fără culturá páșesce dibuindú și nesigurú pe calea artelorú; astfel ei, înfruntându dificultáțile, pedecile și criticele nedrepte, au perseveratú fără șováire în munca lorú, și astáđi au mângáierea sufletéscá de a serba a 25 aniversare a fondárei acestei instituțiuni.

La începutú, în conservatorulú de musicá și declamațiune am avutú clase cu unú singurú elevú; numărulú elevilorú ce frecuenta școlá fiindú fórté micú, registrele școléi ne spunú, că în anulú școlárú 1864—65 numărulú elevilorú era abea de 40 seu 50, însă, din anú în anú, numărulú școlariilorú a crescutú treptatú, încátú astáđi conservatorulú numérá aproape 400 de elevi.

Resultatele ce a datú școlá noastră suntú prea vëdite; în tóte liceele și școléle din țerá, profesorii de musicá suntú absolvenții ai conservatorului; în bisericéle nóstre, personalulú corurilorú bisericéscé și compusú din elevii școléi nóstre; membrii orchestrei teatrului naționalú, în cea mai mare parte suntú elevi ai conservatorului, scena teatrului naționalú, precum și scenele principale din țerá suntú susținute de artiști, carí au absolutú cursurile conservatorului. Dacă în 25 de ani școlá noastră a datú în sfera artei scenice artiști ca Teodorina, Bâr-sésca, Notara, Manolescu, Gabrielescu și alții, avemú mângáierea să putemú spune la acésta serbare, că munca noastră nu a fostú zadarnicá.

Negreșitú, simțimú cu toții o adenoá părere de réu, că scena noastră nu dispune încă de destule mijloce ca să póta utiliza tóte elementele ce produce școlá noastră, nici ca să țină în patriá atâtea talente ce se producú aprópe exclusivú în străinátate. Credemú însă, că timpulú nu este depártatú, când vomú poté avé printre noi pe artiștii nóștri atátú de aplaudați în țerile streine, și acésta se va face prin sprijinulú înaltú alú acelaia, care ne-a îmbárbatátú și ne-a dusú pasú cu pasú pe căile progresului, prin sprijinulú marelui bárbatú, Augustulú și Iubitulú nostru Suveranú, care ni-a datú o patriá liberá, dreptulú de a trăi ca neamú independentú, care va dá o impulsione puternicá artelorú și sciințelorú în Româniá în timpú de pace, precum a sciutú să conducá la biruință pe oștenii nóștri în timpú de luptá, prin înaltulú sprijinú alú Augustei nóstre Suverane, protectóreá literaturéi și a artelorú.

Tráiascá M. S. Regele Carolú II! Tráiascá M. S. Regina Elisabeta! Tráiascá A. S. R. Principele Moștenitorú!

Impresiunea viuá și rësunsetulú puternicú, produsú de acésta simțitá cuvêntare, au făcutú ca ea să fiá adesea întrepruptá prin aplause prelungite.

Dupá aceea, personalulú orchestre și alú corului compusú de elevii și elevele conservatorului și din vechii elevi, membri în diferite coruri și profesori de musicá vocalá și instrumentalá, au executatú diferite bucăți alese după programa alcátuitá anume pentru acésta serbare.

Dupá sfârșitulú serbării, Regele și Principele, conduși de d. Esarchú, și însoțiți de persoanele de carí au fostú întâmpinați la intrare, au mersú în sala unde era expusú tabloulú pictorului Siemiradski „Phryné la Eleusis“.

În urmă, M. S. Regele, după ce a binevoitú a se întreținé cu d. directorul alú conservatorului și cu câțiva d-ni profesori asupra stárei de propáșire a artei, ce represintă fiá-care, li-a esprimatú înalta Sa satisfacțiune, și la 5 ore p. m. s'a întorsú în Palatú.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulú biurului de coresp. din Pesta.)

Berlinú, 6 Martie. Între împératulú și între cancelarulú imperiului s'a ținutú o conferință de mai multe ore, cu care ocaziune au ajunsú la depliná înțelegere și au stabilitú programulú destiunilorú pendente. Cereri de bani în plus dela noulú parlamentú se vorú face, precum se aude, pentru scopuri ale artileriei.—Scirea despre cerearea cancelarului imperiului d'a se retrage din postulú seu de cancelarú e fără temeiu.—Scirea diarelorú privítore la logodirea princesei Margareta e nascocitá.

Parisú, 6 Martie. Cercurile guvernamentale așteptá cu îngrijire desbaterea de ađi a camerei în privința conferinței din Berlinú. În cercurile politice se vorbește, că ministrulú-președinte Tirard, după ședința de ađi a camerei, își va lua concediú și apoi va demisiona.

Clușiu, 6 Martie. Generalulú Traianú Doda a primitú din Bucureșcú o adresá de felicitare provedutá cu vr'o 300 de subscrieri, adresa e subscrisá de mulți deputáti.

Editorú și Reda torú responsabilú:
Dr. Aurel Mureșianu.

Szám 6640—1889 tkvi.

280,1—1

Cursul la bursa de Viena din 5 Martie st. n. 1890

Table with financial data including gold and silver rents, interest rates, and exchange rates for various currencies like the Austro-Hungarian crown and the German mark.

Cursul pieței Brașov din 6 Martie st. n. 1890.

Table with market prices for various goods such as flour, oil, and other commodities in Brașov.

Arverési hirdetményi kivonat.

A Fogarasi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közlirre teszi, hogy Seretean Iuan és neje végrehajtható Galatian Maria szül. Ciuria végrehajtható szervenő elleni 35 frt. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtható ügyében a brassói kir. törvényszék (a Fogarasi kir. járásbíró) területén lévő Fogaras községben fekvő a fogarasi 785 sz. tjkben foglalt: 1747 hr. sz. ingatl. 720 frtra. 1748 hr. sz. ingatl. 30 frtra ezennel megalapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890 évi Martius hó 31-ik napján délelőtt 10 órakor a kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozott tartoznak az ingatlanok becserának 10%-át vagy készpénzben, vagy az 1881: LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi novemberhó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni a 1881: LX t.-cz. 17. §-a értelmében a bánatpénzt a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogaras 1890 évi Jánár hó 22-ik napján. A fogarasi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Avisu d-loru abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la renoirea prenumeratiunei se binevoiasca a scrie pe couponul mandatului postalu si numerii de pe fasia sub care au primitu diarulu nostru pana acuma.

Domnii, ce se abonaza din nou, se binevoiasca a scrie adresa lamuritu si se arate si posta ultima.

Totodata facemu cunoscutu tuturoru D-loru abonati, ca mai avemu din anii trecuti numeru pentru completarea colectiuniloru „Gazetei“, precum si cateva intregi colectiuni, pentru cari se potu adresa la subsemnata Administratiune in casu de trebuinta.

Administraf. „Gaz. Trans.“

Mersulu trenurilor

pe liniile orientale ale caii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1889.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (e.g., Budapest-Predealu, Predealu-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Teius, etc.) and rows for stations and train times.

PASTA POMPADOUR Originala. Advertisement for Pompadour pasta featuring an illustration of a woman's face and text describing the product's quality and availability.

Numere singuratic din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potu cumpara in tutungeria I. Gross, si in libraria Nicolae Ciurcu.